

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพอนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๐/๒๕๕๖

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคอำนาจประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ (๒๕) เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕ อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคอำนาจประชาชนผู้ถูกร้อง ตามแผนงานและโครงการของพรรคอำนาจประชาชน จำนวน ๖ โครงการ รวมเป็นเงิน ๑,๓๑๓,๐๐๐ บาท และผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนโครงการที่ ๖ (โครงการจดหมายข่าวรายเดือน) จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๓๕๕,๒๐๐ บาท และได้รายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินของผู้ถูกร้องดังกล่าวแล้วพบว่า หลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินโครงการที่ ๖ บางฉบับมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ จึงไม่อาจตรวจสอบได้ว่าการจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าวตามแผนงานและโครงการที่พรรคได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจริงหรือไม่ ดังนี้

๑. สำเนาใบกำกับภาษีหรือใบเสร็จรับเงินที่ออกโดยห้างหุ้นส่วนจำกัด สุวรรณสินธุ์การค้า จำนวน ๕ ฉบับ ซึ่งผู้ถูกร้องได้นำส่งเพื่อแสดงรายการใช้จ่ายเงินตามโครงการที่ ๖ ไม่ปรากฏตัวอย่างของจดหมายข่าวที่ผู้ถูกร้องรายงานว่าได้จัดพิมพ์ จำนวน ๕ ครั้ง แต่อย่างไร

๒. สำเนาใบเสร็จรับเงินที่ออกโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เล่มที่ ๖๓๕๗ ไม่ปรากฏเลขที่ใบเสร็จรับเงินและปีที่ออกใบเสร็จดังกล่าว (เนื่องจากถ่ายสำเนาเอกสารไม่ครบถ้วนทั้งฉบับ)

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม และได้ประสานงานเพื่อขอทราบข้อเท็จจริงจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในกรณีดังกล่าว ซึ่งต่อมาผู้ถูกร้องและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าว ดังนี้

ก. ผู้ถูกร้องยืนยันว่า ไบเสรีรับเงินที่ออกโดยห้างหุ้นส่วนจำกัด สุวรรณินุสรณ์การค้า และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ผู้ถูกร้องได้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นไบเสรีรับเงินค่าจัดพิมพ์จดหมายข่าวรายเดือนและค่าจัดทำวารสารเพิ่มเติมจริง พร้อมทั้งยืนยันว่า ไบเสรีรับเงินตามข้อ ๒ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔

ข. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้มีหนังสือยืนยันว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ฯ ได้จัดพิมพ์วารสารดังกล่าวที่โรงพิมพ์ของฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาจริง พร้อมทั้งได้แนบรายละเอียดการดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ผู้ถูกร้องจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพร้อมทั้งรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และหนังสือของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ดังกล่าวแล้วได้ความว่า ไบส่งของและไบแฉ่งหนี่ที่ออกโดยสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เล่มที่ ๑๗ และ ๔๒ รวมทั้งเล่มที่ ๑๘ เลขที่ ๔๔, ๕๔, ๖๑ และ ๖๒ ระบุว่าเป็นคำพิมพ์ Copy Print, คำหนังสือ, คำถ่ายเอกสาร คำใบปลิว และคำแผ่นพับ แต่ไบส่งของและไบแฉ่งหนี่ เล่มที่ ๑๗ เลขที่ ๕๖ ระบุว่าเป็นคำพิมพ์ Copy Print ในเรื่องงานกฐิน และไบส่งของหรือไบแฉ่งหนี่ที่ออกโดยสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เล่มที่ ๑๗ เลขที่ ๒๕, ๔๒ และ ๕๖ ระบุว่ามหาวิทยาลัยออกไบส่งของและไบแฉ่งหนี่ดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีใช้เป็นปีงบประมาณที่ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในการจัดพิมพ์จดหมายข่าวดังกล่าวแต่อย่างไร โดยผู้ถูกร้องได้เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อจัดพิมพ์จดหมายข่าวดังกล่าวตามแผนงานและโครงการ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยได้นำสำเนาไบเสรีรับเงินของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เล่มที่ ๖๓๕๗ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน (ไม่ปรากฏเลขที่ไบเสรีรับเงินและปีที่ออกไบเสรีรับเงิน)

ซึ่งระบุว่าเป็นคำพิมพ์ Copy Print วารสารพรรคเพิ่มเติม ตามใบส่งของเล่มที่ ๑๗ เลขที่ ๒๕, ๔๒ และ ๕๖ รวมเป็นเงิน ๔,๑๘๔ บาท เพื่อเป็นหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยผู้ถูกร้องยืนยันว่าใบเสร็จรับเงินของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เล่มที่ ๖๓๕๗ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบสำเนาใบเสร็จรับเงินดังกล่าวกับใบส่งของที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดส่งเพื่อประกอบคำชี้แจงแล้วพบว่า ใบส่งของมีเล่มที่และเลขที่เดียวกันกับที่ระบุไว้ในใบเสร็จรับเงินออกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีใช้ที่ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในโครงการจดหมายข่าวและผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไป ประกอบกับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ของผู้ถูกร้องระบุว่าได้ใช้จ่ายเงินตามแผนงานให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไปในโครงการจดหมายข่าวรายเดือนพรรคอำนาจประชาชน ซึ่งมีงบประมาณ ๓๕๕,๒๐๐ บาท และใช้จ่ายไป ๓๕๕,๒๐๐ บาท โดยไม่มีเงินเหลือ พร้อมทั้งส่งสำเนาใบเสร็จรับเงินที่ออกตามใบส่งของและใบแจ้งหนี้ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มาแสดงเป็นหลักฐานยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายประจำปี ๒๕๕๔ จึงมีความเห็นว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๕๔ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคอำนาจประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยสรุปว่าผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินตามความเป็นจริงและได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นไปตามความเป็นจริงทุกประการและถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้องของผู้ร้อง

ต่อมาวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรณีเอกสารที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าคลาดเคลื่อน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทม ๑๒๐๑/๕๐๗๐๕ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ส่งเอกสารตามที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องรวม ๔ ฉบับ คือ ใบเสร็จรับเงิน เล่มที่ ๖๓๕๗ เลขที่ ๗ เล่มที่ ๖๖๕๑ เลขที่ ๒ ใบส่งของและใบแจ้งหนี้ เล่มที่ ๑๗ เลขที่ ๒๕, ๔๒ และ ๕๖ และเล่มที่ ๑๘ เลขที่ ๔๔, ๕๔, ๖๑ และ ๖๒

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ความละเอียดคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจงเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองเอกสารจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมของผู้ถูกร้องปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อเท็จจริงซึ่งไม่ได้แย้งกันได้ความในเบื้องต้นว่าในปี ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องได้รับการสนับสนุนพรรคตามแผนงานและโครงการของพรรค และได้รับเงินการสนับสนุนพรรคไปจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้วจำนวนสามครั้ง รวม ๓๕๕,๒๐๐ บาท ตามคำร้องของผู้ร้อง

มีปัญหาตามคำร้องของผู้ร้องว่าผู้ถูกร้องได้ใช้เงินสนับสนุนในส่วนโครงการที่ ๖ (โครงการจดหมายข่าวรายเดือน) ตามใบส่งของเล่มที่ ๑๗ เลขที่ ๒๕, ๔๒ และ ๕๖ รวมเป็นเงิน ๔,๑๘๔ บาท ที่ผู้ถูกร้องได้อ้างเป็นหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วตามเอกสารสำเนาใบส่งของและใบเสร็จรับเงินที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่งตามหนังสือเรียกเอกสารของศาลรัฐธรรมนูญ รับฟังได้ว่าใบเสร็จรับเงิน เล่มที่ ๖๓๕๗ เลขที่ ๗ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ซึ่งระบุว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้รับเงินจากผู้ถูกร้องอันเป็นการชำระหนี้ตามใบส่งของและใบแจ้งหนี้เล่มที่ ๑๗ เลขที่ ๒๕ เลขที่ ๔๒ และเลขที่ ๕๖ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๓ และลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ตามลำดับ รวมเงิน ๔,๑๘๔ บาท โดยใบส่งของและใบแจ้งหนี้สองฉบับแรกระบุรายการว่าเป็นค่าพิมพ์ Copy Print และค่าถ่ายเอกสาร ส่วนฉบับหลังระบุรายการว่าหนังสือและระบุในช่องเรื่องว่า “กฐิน” จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังต่อไปได้ว่าการชำระเงินจำนวน ๔,๑๘๔ บาท ตามใบส่งของและใบแจ้งหนี้ดังกล่าว เป็นการชำระหนี้ที่มูลหนี้เกิดขึ้นก่อนปี ๒๕๔๔ หาใช่ใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามแผนงานและโครงการที่ผู้ถูกร้องได้รับอนุมัติตามมติคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่ผู้ถูกร้องขอรับการสนับสนุนไปไม่ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๖๒

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคอำนาจประชาชนผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ